

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 392/2021
14.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца Унигиск ДОО Београд, ул. Симинова бр.18, чији је пуномоћник Ивана Бабић, адвокат у ..., против туженог Република Србија – Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Београд, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ул. Немањина бр. 22-26, ради дуга, вредност предмета спора 59.910.151,46 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 8Пж 1380/19 од 10.03.2021. године, у седници већа одржаној дана 14. октобра 2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 8Пж 1380/19 од 10.03.2021. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду 38П 1224/2018 од 06.12.2018. године обавезан је тужени да плати тужиоцу износ од 59.910.151,46 динара на име главног дуга, са законском затезном каматом почев од 21.06.2017. године до исплате, и да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 1.015.500,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда 8Пж 1380/19 од 10.03.2021. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена наведена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у складу са одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је одлучио да ревизија туженог није основана.

Побијана пресуда је донета без битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском

поступку пази по службеној дужности. Ревизијски наводи којима тужени указује да је спорно колико је стварну количину отпада тужилац изместио са локације и одвезао до свог постројења у Раковици, као и чињеничне тврдње којима доводи у сумњу укупну количина измештеног отпада од 1070,78 тона, не могу бити предмет испитивања у ревизијском поступку, јер овим ревизијским наводима тужени указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, што није дозвољен ревизији разлог у смислу одредбе члана 407. Закона о парничном поступку.

Предмет тужбеног захтева је потраживање тужиоца на име извршених услуга иуклањања отпада са уговоерене локације, у износу од 59.910.151,46 динара са законском затезном каматом почев од 21.06.2017. године до исплате.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужени су 18.06.2015. године закључили уговор бр. ../2015-15 о јавној набавци, и то тужилац као извршилац услуге и Република Србија, Министарство пољопривреде и заштите животне средине као наручилац. Обавеза тужиоца била је да уклони сав отпад са локације Холдинг предузећа Прва искра АД Барич, а уговором је предвиђена количина отпада од око 650 тона. За измештени отпад у тој количини, тужени је платио тужиоцу износ од 92.546,220,00 динара. Међутим, тужилац је са локације Холдинг предузећа Прва искра АД Барич изместио отпад укупне количине од 1070,78 тона, чиме је премашио уговорену количину за 420,78 тона, те у том делу тужени оспорава потраживање тужиоца које је предмет овог поступка. Даље је утврђено да је образована Комисија за праћење реализације уговора, са задатком да прати извршење уговора и контролише усаглашеност са техничким карактеристикама задатог у конкурсној документацији и води записник о извршеним услугама измештања и збрињавања, које услуге се сматрају извршеним даном потписивања записника, која је записником констатовала да је тужилац извршио услугу измештања отпада ради трајног збрињавања у количини од 1070,78 тона, делом је трајно збринуо уклоњену количину, делом покренуо процедуру за извоз опасног отпада. Првостепени суд је утврдио да је тужени дао сагласност за извођење услуга измештања и трајног збрињавања отпада преко уговорене количине, јер је надлежни орган туженог примио све изведене радове од стране тужиоца, што је потврдио својим потписом на записнику о извршеним услугама измештања и трајног збрињавања отпада са локације Холдинг предузећа Прва искра АД Барич од 19.11.2015. године, и потврдио количине накнадних радова. Шта више, утврдио је из исказа сведока да су радови које је тужилац предузео имали карактер хитних и непредвиђених радова, те да за њихово извођење и није била неопходна писмена сагласност туженог, као наручиоца.

На основу утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили тужбени захтев заснивајући разлоге на чињеничном утврђењу да је стручна комисија за праћење и контролисање извршења уговора по јавној набавци услуга коју је образовао тужени потврдила укупну количину измештеног отпада од 1070,78 тона, те како је количина од 650 тона само оријентационо постављена у уговору, то нижестепени судови налазе да је тужени у обавези да тужиоцу плати целокупну извршену услугу у смислу одредбе члана 262. став 1. Закона о облигационим односима. Став је другостепеног суда да се Закон о јавним набавкама на који се позива тужени, искључиво односи управо на туженог као државни орган, те у таквој ситуацији искључиво је тужени био у обавези да води рачуна о томе да стварна вредност радова

не превазиђе уговорну вредност, те да се обавеза правилне примене закона који се искључиво односи на туженог, не могу пребацити на супротну страну. Посебно, сматра да се не ради о проширењу обима посла, већ је у питању истоврсни уговорени посао, у вези ког је тужилац предузео хитне непредвиђене радове.

Ревидент не прихвата изнето становиште нижестепених судова. Истиче да је тужилац био дужан да у складу са одредбом члана 77. Закона о јавним набавкама без одлагања писмено обавести наручиоца о било којој промени у вези са испуњеношћу услова из поступка јавне набавке која наступи током важења уговора и да је документује на прописани начин, што он није учинио. Сматра да је битно да количина укупно измештеног отпада премашује за више од трећину оријентационо договорене количине отпада за уклањање, те да радови додатног уклањања отпада немају карактер хитних непредвиђених радова, већ додатних радова за које је било неопходно да се закључи анекс уговора у законом предвиђеној процедури за дате ситуације. Такође је указао да није утврђено да ли је тужилац имао законом дозвољен капацитет да прими отпад који није био у количини која је уговорена, односно да ли је преузимањем преко 1000 тона отпада премашао капацитете који су му прописани дозволом.

Врховни касациони суд не прихвата ревизијске наводе туженог.

Није спорно да је уговорни однос између парничних странака заснован на примени Закона о јавним набавкама из 2012. године („Сл. гласник РС“ бр. 124/12 и 14/15), који је у моменту закључења предметног уговора уређивао планирање јавних набавки, услове, начин и поступак јавне набавке.

Нису релевантни ревизијски наводи да је тужилац био дужан да у складу са одредбом члана 77. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“, бр. 124/12 и 14/15), без одлагања писмено обавести наручиоца о било којој промени у вези са испуњеношћу услова из поступка јавне набавке, јер те наводе тужени истиче у вези са испуњеношћу услова тужиоца у погледу техничке опремљености за прихватање додатне количине отпада. То није од значаја код чињенице да је тужени прихватио уклањање отпада које је извео тужилац.

Тужени је у складу са одредбом члана 12. уговора, образовао стручну комисију која је одговорна за праћење и контролисање извршења уговорних обавеза, која комисија је у завршном записнику од 24.11.2015. године потврдила да су радови изведени у потпуности и сав отпад измештен са предметне локације. Дакле, тужени је непосредно надзирао радове и имао увид у количине отпада које су сукцесивно одвожене, о чему су сачињавани записници на састанцима на ком су присуствовали представници туженог и Комисије за праћење реализације уговора. У таквој ситуацији, тужени је имао увид у поступак и начин извршења уговора, и након измештене количине отпада од 650 тона, имао сазнања да је преостала значајна количина отпада која је због своје штетности по околину, такође морала бити измештена. Стога, обавештење од стране тужиоца, о постојању веће количине отпада коју треба изместити, у односу на оријентационо уговорену количину, на коме ревидент инсистира, није предуслов за испуњење обавезе туженог, јер је тужени и конкретно примио извршење радова који превазилазе уговорену количину. Осим тога, из исказа саслушаних сведока произлази да у моменту закључења уговора, стварна количина

отпада који треба изместити није ни могла бити прецизно утврђена, па у контексту свега реченог, не стоје ревизијски наводи којима се тужени позива на доследну примену Закона о јавним набавкама („Сл. гласник РС“ бр. 124/2012 и 14/2015) који је важио у време закључења уговора, као предуслов за исплату вредности радова преко уговорене количине.

Ревидент сматра да се у конкретном случају ради о набавци додатних услуга, односно радова, те да је било неопходно спровести процедуру за прихватање додатних радова. Према конкретно утврђеним околностима, како је напред изложено, ови наводи не стоје. Ревизијски суд налази да према конкретним околностима које су утврђене у поступку, уклањање и спорних количина отпада јесте било укључено у првобитан уговор о јавној набавци, чији предмет је било уклањање отпада са локације, те да према конкретним околностима правилно нижестепени сиудови обавезују туженог на испуњење обавезе према тужиоцу по одредби члана 262. Закона о облигационим односима.

Додатни радови и услуге у Закону о јавним набавкама из 2012. године помињу се у одредби члана 36. став 1. тачка 5 Закона о јавним набавкама, којим чланом је регулисан преговарачки поступак без објављивања позива за подношење понуда. Додатни радови у смислу овог члана су они радови који нису били укључени у првобитни пројекат или у првобитан уговор о јавној набавци, а који су због непредвидљивих околности постали неопходни за извршење уговора о јавној набавци. Имајући у виду цитирану одредбу, не може се прихватити тврдња ревидента да се у конкретном случају радило о додатним радовима, јер је измештање отпада са одређене локације свакако било предмет уговора, те се ови радови нису појавили као додатни, већ као основни.

Из наведених разлога нису основани ревизијски наводи да се радило о додатним радовима за које је било неопходно закључити анекс уговора.

Са изнетих разлога је Врховни касациони суд применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку донео одлуку као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић